

Valtuustoaloite: Etnisen profiloinnin ja rasistisen syrjinnän torjuminen kaupungin palveluissa ja ohjauksessa

Vuonna 2018 julkaistu Euroopan perusoikeusviraston (FRA) Being Black in the EU (BBIEU) -selvitys osoittaa, että rasistiset asenteet ovat Suomessa yleisempiä kuin muualla Pohjoismaissa tai Länsi-Euroopassa. FRA:n selvitykseen vastanneista 63 prosenttia kertoi kokeneensa rasistista häirintää viimeisen viiden vuoden aikana. Suomen osalta tulokset ovat hälyttäviä: erityisesti mustien afrikkalaistaustaisten ihmisten kokemana rasistinen häirintä ja syrjintä on täällä yli kaksinkertainen muihin maihin verrattuna.

9.6.2020 julkaistun yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston raportin mukaan afrikkalaistaustaisten syrjintää ja etnistä profilointia tapahtuu Suomessa kaikilla elämän alueilla: Lähes 70% on kokenut syrjintää koulussa ja työelämässä noin 60%. Rasistista syrjintää ja häirintää kohdataan selvityksen mukaan erityisesti julkisissa kaupunkitiloissa, työelämässä tai sinne hakeutuessa sekä koulutuksessa. Sitä tapahtuu myös julkisissa palveluissa, kuten sosiaali- ja terveystieteissä. Noin viidesosa on kokenut etnistä profilointia poliisin tai vartioiden toimesta.

Työelämässä syrjintä voi ilmetä esimerkiksi niin, että muulla kuin suomalaistaustaisella nimellä on vaikeampi saada kutsua haastatteluun. Tästä syystä rodullistetut korkeasti koulutetut ovat todennäköisemmin koulutustasoaan vastaamattomassa työssä kuin kantasuomalaiset. Teimme vuonna 2019 aloitteen siitä, että anonyymi rekrytointi ulotetaan koskemaan kaikkia aloja Turussa.

Koulutuksessa syrjintä näkyy paitsi kiusaamisena muiden oppilaiden taholta, myös opintojen ohjauksessa. Raportin mukaan maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ohjataan todennäköisemmin S2-opetukseen riippumatta kielitaitotasosta, ja oppilaanohjauksessa on suositeltu taitotasoa matalampaa koulutusta riippumatta oppilaan toiveista. "Vastaajat kertoivat, että oppilaanohjauksessa heille suositeltiin lukion ja korkeakouluopintojen sijaan toisen asteen koulutusta, kuten hoitoalaa, siitä huolimatta, että suomi oli äidinkieli ja koulumenestys hyvä sekä kiinnostuksen kohteet olivat toisaalla", raportissa kerrotaan.

Turun kaupunki on vuonna 2018 julistautunut syrjinnästä vapaaksi alueeksi, ja on myös viranomaistoiminnassa vastuussa syrjimättömästä kohtelusta kaikille. Turussa vietetään vuosittain myös rasisminvastaista viikkoa.

Vuonna 2019 hyväksytyssä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa vuosille 2019-2021 linjataan hyviä tavoitteita, kuten "syrjinnän ehkäisy sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen, ylläpito ja seuranta kaupungin palveluissa ja toiminnassa", mihin liittyen toteutetaan avoin verkkokysely kaikille kaupunkilaisille tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista, laaditaan erityisryhmien kohtaamiseen tarkoitettu opas ja tarjotaan kohtaamiskoulutusta henkilökunnalle erilaista palvelua/apua tarvitsevien näkökulmasta.

Näiden toimenpiteiden lisäksi ja niitä tarkentaen esitämme seuraavaa:

1. Turun kaupunki toteuttaa asiakaskyselyn Monitori-asiointipisteisiin kuuluvien palvelujen käyttäjille, TE-toimistojen asiakkaille sekä Ohjaamon ja muiden kaupungin koulutus- ja uraohjauspalveluiden käyttäjille kartoittaakseen kokemuksia etnisestä profiloinnista ja rasistisesta syrjinnästä palveluiden käytössä. Soveltuvin osin kyselyä voidaan laajentaa myös kotoutumispalveluihin.
2. Kohtaamiskoulutuksissa ja rasismiin vastaisessa perehdytyksessä kiinnitetään erityistä huomiota em. palvelujen henkilökuntaan sekä oppilaitosten henkilökuntaan, erityisesti opintojen ohjaajiin. Koulutuksissa käytetään apuna kokemusasiantuntijoita.

3. Kaupunki panostaa viestimiseen selkeästi, ymmärrettävästi ja tavoitettavasti siitä, kuinka toimia, kun syrjintää tapahtuu. Viranhaltijoiden ja viranomaisten tuki tehdään helpommin tavoitettavaksi. Viestintäkeinojen etsimisessä tehdään yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Turun kaupunginvaltuustossa 15.6.2020

Riina Lumme, vihr

Laura Rantanen, vihr

Mina Rakkio
MINA RAKKIO

Katri Sarlund
Katri Sarlund

Janin Anderson
Janin Anderson

Mikaela Sundqvist
Mikaela Sundqvist

Juha Vuorinen
JUHA VUORINEN

Matti Vähä-Herklä
MATTI VÄHÄ-HERKLÄ

Kaisa Weibel
KAISA WEIBEL

Heidi Haapala
Heidi Haapala

Ville Niinistö
VILLE NIINISTÖ

Eide Antanen